

Digitala detaljplaner i den smarta staden

Projektnamn:	Digitala detaljplaner i den smarta staden
Projektstart:	2024-01-01
Projektslut:	2025-12-31
Framtidsfond:	Framtids- och utvecklingsfond
Ansökt belopp:	5 400 000 kr
Nämnd/Process: (Du kan välja flera alternativ)	Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
Ansvarig direktör:	Klimat och miljödirektör Charlotte Persson
Lägg till fler direktörer: (om du vill)	
Projektledare:	

Beskriv projektet utifrån nedanstående frågeställningar.

- **Bakgrund till utvecklingsinitiativet. Hänvisa vid behov till relevant information/tidigare fattade beslut/pågående projekt**

Dagens samhälle ställer ökade krav på digital information och arbetet mot en digital samhällsbyggnadsprocess har pågått under flera år. En digital samhällsbyggnadsprocess möjliggör en enklare, öppnare och mer effektiv planerings- och byggprocess till nytta både internt och externt. Efterfrågan på digital information från våra kunder och medborgare ökar. Det finns en förväntan att information och tjänster ska finnas tillgängligt på det sätt och de tider som passar dem bäst.

Boverket och Lantmäteriet har identifierat detaljplaner som en värdefull datamängd i samhällsbyggnadsprocessen. Boverket har tagit fram föreskrifter och standarder för digitala detaljplaner som gör att innehållet struktureras enhetligt och på ett sådant sätt att det ska gå att avläsas maskinellt. Sedan 1:a januari 2022 är det bindande för kommuner att följa dessa föreskrifter, det vill säga för detaljplaner som påbörjas efter 31:a december 2021.

I dagsläget gäller lagkravet om digitala detaljplaner samt föreskrifter och standarder för hur dessa ska utformas endast nya detaljplaner. Det är dock de redan befintliga och gällande analoga detaljplanerna som utgör den stora massan och det kommer att ta många år innan dessa har ersatts av nya digitala detaljplaner. Framtidsspaningen är att efterfrågan på digitala detaljplaner kommer öka från samhället och aktörer inom samhällsbyggnadsprocessen. Det är även troligt att det inom en snar framtid kommer komma lagkrav även på digitalisering av befintliga detaljplaner.

Detta gör att många kommuner redan har påbörjat digitaliseringen av befintliga detaljplaner. Cirka 5 000 digitala detaljplaner har tillgängliggjorts i Lantmäteriets nationella geodataplattform, Stockholmsområdet står för 40% av alla de detaljplaner som tillgängliggjorts. Genom att digitalisera detaljplaner har till exempel Värmdö kommun lyckats automatisera delar

av nybyggnadskartan. Detta har medfört minskade kostnader och kortare handläggningstider till kund.

Nacka kommun har drygt 900 befintliga detaljplaner och projektet går ut på att under en period på två år digitalisera cirka av hälften dem. Syftet med att digitalisera detaljplaner är att skapa arbetsprocesser som ger framdrift och fart i digitaliseringen. För att få maximal nytta och full utväxling av smarta samhällstjänster som kommer nackabor till gagn bör även resterande detaljplaner digitaliseras. En utvärdering av projektets framdrift och resultat kommer ge underlag för en ny ansökan om medel för fortsatt digitalisering av resterande detaljplaner.

Digitaliseringen kommer ske utifrån gällande lagkrav och föreskrifter för att möjliggöra att de detaljplaner som digitaliseras kan användas för automatiseringar av processer och utveckling av smarta samhällstjänster till nackabor. Detaljplaner används som stöd för handläggare som på olika sätt har behov av att tolka detaljplaner i sina bedömningar och arbeten, till exempel lantmäteriförrättningar, projektering, dispenser och lovärenden. Genomförandet av projektet ska både förenkla processerna för handläggare och underlätta för kunder att ta del av de digitala detaljplanerna. Genom att digitalisera och tillgängliggöra detaljplaner möjliggörs utveckling av olika typer av e-tjänster inom bygglovsprocessen som kommer nackabor till gagn.

- **Beskriv vad som konkret ska göras inom ramen för projektet.**

Digitalisering av detaljplaner kommer dels utföras av resurser inom Lantmäterienheten, dels av extern konsult som har kompetens inom digitalisering och tolkning av planbestämmelser. Resurser från planenheten, bygglovsenheten och den kommunala lantmäterimyndigheten kommer vara stöd för tolkningsfrågor och även granska och godkänna den digitala detaljplanen. Projektet ansöker om medel för enbart interna resurser då konsult kan finansieras av redan beviljande medel från Miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

En viktig grunddata i detaljplanen är fastighetsgränser, det är också en grunddata som kan innehålla bristande kvalitet. Det betyder att detaljplaner i Nacka kan vara framtagna på fastighetsgränser med felaktigt läge. Syftet med projektet är att digitalisera detaljplaner som håller en kvalitet som möjliggöra att de kan användas i automatiserade processer, därför måste kvaliteten på fastighetsgränsen först säkerställas och höjas i de områden det krävs.

Projektet kommer arbeta enligt följande arbetsmetod:

- Lantmäterienheten och bygglovsenheten skapar en prioriteringsordning av detaljplaner som ska digitaliseras
- Lantmäterienheten gör en fastighetsutredning och rättar upp och höjer om så krävs fastighetsgränsernas kvalitet inom området
- Lantmäterienheten förbereder ett underlag till konsult med fastighetsgränser och detaljplanens användnings- och egenskapsgränser
- Konsult digitaliserar och tolkar om planbestämmelser så att de följer nuvarande lagstiftning och enligt Boverkets föreskrifter för digitala detaljplaner
- Den digitala detaljplanen sparas ner i kommunens geodatabas
- En referensgrupp bestående av resurser från bygglovsenheten, den kommunala lantmäterimyndigheten och planenheten granskar den digitala detaljplanen och godkänner den

- **Beskriv det förväntade resultatet efter genomfört projekt.**

I takt med att kommunen digitaliserar äldre befintliga detaljplaner förväntas följande resultat:

- Transparens för externa aktörer att utveckla Nacka
- Smarta e-tjänster
- Möjlighet till större transparens och kommunikation till nackaborna
- Automatisk tillståndsgivning och myndighetsutövning
- Delar i processen för att ta fram en nybyggnadskarta för bygglovsansökan kan automatiseras då handläggare kan använda digitala detaljplaner i stället för att manuellt tolka in de analoga
- Handläggningen i bygglov- och förrättningsprocessen effektiviseras då den digitala detaljplanen kan integreras direkt i verksamhetssystem och ge stöd vid plantolkning och bedömningar
- Färre frågor behöver ställas till kommunen då information om detaljplaner kan tillgängliggöras strukturerat och på ett enhetligt sätt
- Förfrågningar som kommer in till kommunen kan besvaras snabbare och kvalitén i svaren ökar och blir enhetligare då detaljplanens information finns digitalt och enhetligt strukturerat
- Möjliggör utveckling av digitala bygglovstjänster med möjlighet till automatiserade prövningar mot detaljplan
- Möjliggör utveckling av olika typer av e-tjänster inom bygglovsprocessen
- Möjliggör utveckling av visualiseringstjänster av kvarvarande byggrätter vilket bidrar till effektiv planering av förtätningsprojekt och attraktivt för byggaktörer att söka byggbar mark i Nacka
- Att Nacka kommun taktar med utvecklingen som många andra kommuner påbörjat och kan ta del av den utveckling och innovation som sker inom samhällsbyggnadsprocessen

- **Beskriv på vilket sätt projektet ger ökad nytta för nackaborna/kunderna/de vi är till för.**

Detaljplaner är en viktig och värdefull datamängd inom samhällsbyggnadsprocessen och digitalisering av detaljplaner skapar möjligheter att utveckla en smartare samhällsbyggnadsprocess och förenkla för våra kunder samt övriga aktörer som verkar i Nacka kommun.

Ökad effektivitet

Detaljplaner används bland annat vid handläggning av bygglov och lantmäteriförrättningar, vid strandskyddsdispens, projektering och olika typer av lovärenden. Digitala detaljplaner som integreras i verksamhetssystemen beräknas effektivisera och öka rättssäkerheten vid handläggningen. Detta bör leda till kortare handläggningstider, ökad kvalitet och minskade kostnader för kunden.

Automatiserade processer

Digitala detaljplaner möjliggör att delar av processen för att ta fram nybyggnadskartor kan automatiseras. Detta bör leda till kortare handläggningstider, ökad kvalitet och minskade kostnader för kunden.

Ökad kvalitativ service

Genom att tillgängliggöra digitala detaljplaner bidrar det till att Nacka kommun kan leverera service av bästa kvalitet. Nackabor kan enklare ta del av detaljplaner och förståelsen för hur en detaljplan påverkar deras planer och drömmar på den egna fastigheten ökar. Då färre förfrågningar kommer in till kommunen, kommer det frigöra tid från handläggare och de frågor som kommer in kan besvaras snabbare och kvaliteten samt enhetligheten i svaren ökar. Genom att frigöra tid i olika skeden möjliggör det att handläggare kan fokusera på de mer kvalificerade frågorna samt ha större fokus på till exempel service och bemötande. Upplevelsen att Nacka är en smart och digital kommun i framkant kommer att öka för boende och aktörer i Nacka. Digitala detaljplaner kommer bidra till ökad förståelse för prövningar och processer då fastighetsägare på ett snabbt och enkelt sätt kan se vad planbestämmelserna på deras fastighet innebär. Ett antagande är att antal överprövningar kan komma att minska då den digitala detaljplanen håller en hög kvalitet och bidrar till en enhetlig tolkning av detaljplanen.

Smarta digitala tjänster

Digitala detaljplaner skapar möjlighet att digitalisera bygglovsprocessen ytterligare, det ger möjlighet till automatiserad prövning mot detaljplan och Nacka kommun får möjlighet att ta del av den utveckling och innovation som sker av andra aktörer inom samhällsbyggnadsprocessen. Det kommer ge ökad nytta för nackabor genom att e-tjänster utvecklas, det kan vara e-tjänster för att stärka förståelsen och visualiseringen i bygglovsprocessen och där kunden i ett tidigt skede kan få en automatisk prövning av sitt bygglov. Digitala detaljplaner möjliggör även utveckling av smarta samhällstjänster där till exempel byggbar mark och outnyttjade byggrätt kan visualiseras.

Minskade kostnader

Ökad effektivitet och utveckling av smarta digitala tjänster kommer på sikt minska kostnader. Dels genom automatisering av processer, dels genom att tillgängliggöra digitala detaljplaner på ett enhetligt och strukturerat sätt. Digitala detaljplaner kan förenkla bedömningen för handläggare och på sikt kommer enklare bedömningar kunna helt eller delvis automatiseras. Detta kommer bidra till kortare handläggningstider och i sin tur minskade kostnader för kund. En uppskattning är att handläggningstiden på ett bygglovsärende minskar med 3-6 timmar beroende på hur stort ärendet är. Hur stor kostnadsbesparingen blir beror på vilken typ av taxa ärendet har.

- **På vilket sätt stödjer projektansökan Nackas fyra övergripande mål.**

Maximalt värde för skattepengarna

Genom att tillgängliggöra digitala detaljplaner kan Nacka kommun erbjuda en ökad kvalitativ service. Nackabor och andra aktörer kommer på ett enklare och smidigare sätt kunna ta del av detaljplaneinformationen vilket dels kommer bidra till att antalet förfrågningar in till kommunen minskar, dels att smarta samhällstjänster kan utvecklas på den digitala detaljplanen.

Bästa utveckling för alla

Genom att integrera digitala detaljplaner i verksamhetssystem kommer handläggningen i till exempel bygglov- och förrättningsprocessen kunna effektiviseras och bli mer enhetligt och rättssäkert. Delar i framtagandet av nybyggnadskartor kommer att kunna automatiseras då den digitala detaljplanen kan användas i processen. Detta bidrar till kortare handläggningstider, ökad kvalitet och minskade kostnader för kunden.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Digitala detaljplaner är en förutsättning för att förverkliga en smart stad och är en möjliggörare till fler utvecklingsprojekt. Att aktivt utveckla kommunen med hjälp av ny teknik skapar bättre levnadsförhållanden för Nackaborna. Nya invånartjänster och effektivare arbetssätt för kommunen med fokus på bättre upplevelser för Nackaborna är ett tydligt syfte i den smarta staden.

Stark och balanserad tillväxt

Digitala detaljplaner bidrar till att fler smarta samhällstjänster kan utvecklas, tjänster som kommer nackabor till gagn och bidrar till effektivisering och minskade kostnader. Digitalisering av detaljplaner är en förutsättning för att Nacka kommun ska takta med i samhällsutvecklingen.

- **BUDGET – Ladda upp budget (obs. beskriv gärna posterna i budgeten. Dela upp budgeten för varje år om projektet löper över fler år.**

Aktivitet	Resurs	Typ av resurs	Antal timmar	Timpris	Befintlig finansiering	Framtidsfond finansiering	Total finansiering
Projektledning	0,35 FTE per år	Intern	420	1 200		504 000	504 000
Konsult för digitalisering av planbestämmelse	800 000/år	Extern			800 000		800 000
Kvalitetshöjning av fastighetsgränser inför digitalisering	0,8 FTE per år	Intern	960	1 200		1 152 000	1 152 000
Digitalisering av gränser, underlag till konsult	0,35 FTE per år	Intern	420	1 200		504 000	504 000
Granskning av digitaliseringen och godkännande av den digitala detaljplanen	0,35 FTE per år	Intern	420	1 200		504 000	504 000
Övrigt						36 000	36 000
Subtotal extern kostnad					800 000	0	800 000
Subtotal intern kostnad					0	2 700 000	2 700 000
Totalt kostnad per år					800 000	2 700 000	3 500 000
Totalt kostnad för projektet					1 600 000	5 400 000	7 000 000

- **Övrig relevant information - Här kan du lämna ytterligare information som du tror är viktig för bedömning och prioritering av er projektansökan. Hjälps beslutsfattarna att förstå vikten för Nacka kommun av att projektet genomförs.**

Projektet har en koppling till utvecklingsinitiativet Smart City.

Digitala detaljplaner är en förutsättning för att förverkliga en smart stad och är en nyckel till fler utvecklingsprojekt inom SmartCity. Digitala detaljplaner ger möjlighet till utveckling av smartare e-tjänster och ökar transparensen och kommunikation till nackaborna, näringslivet och externa aktörer.